

ΜΟΝΑΞΙΑ

Τούς ανθρώπους ή μοναξιά τούς στενοχωρεί, τούς απολωλάνει. Τόν άνθρωπον όμως ή μοναξιά τον γλυκάνει και σά μάγισσα τόν ήμερώνει. Έκείνο πού ἴσως στενοχωρεί τό φίλο τῆς μοναξιάς, ὅταν εἶναι ἀγύμναστος, εἶναι ή ἀπέραντη ή ζωή πού ξετυλίγεται μέσα στῆς ψυχῆς του τά βάθια, και σά θαλάσσια πλημμυρίζει τήν ὕπαρξή του. Ἀτελεύτητη θαλάσσια μ' ἀμέτρητο βάθος, κι ὡς τόσο ἡμερη, και σάν καθρέφτης γαλήνια. Πρόσθεσε πού εἶναι και θαλάσσια ζωντανή, πού νοιώθει μέσα της κάθε πλοκάμι πού σκαλεύει, κάθε ψάρι πού σπαρταρά. Στοχάσου και πῶς καθρεφτίζει τήν ἄλλη, τήν ἀπ' ἔξω ζωή, πού ὀλόγυρα αἰώνια κινεῖται. Πηγαίνει ὁ νοῦς σου στό βάθος, μέσα και μέσα στό εἶναι σου, και τέλος δέ βρίσκει. Κοιτάζει τριγύρω, ἔξω κ' ἔξω στή φύση, κ' ἔτιγγας τοῦ ἔρχεται. Εἶναι νά μὴ στενοχωρηθῇ ἄνθρωπος μέ τέτοιο πλήθος ζωῆς;

Κι ὡς τόσο ή γαλήνη εἶναι τόσο τελεία, τό καθαρότητα τόσο μαγευτικό, πού μήτε ὁ κρυφότερος στεναγμός, μήτε μικρό σάλεμα μαμουνιού δέν μένουν ἀπαρτηρητά. Ὅλα συνηθίζει και τά βλέπει ὁ νοῦς, τά νοιώθει ὅλα, τά μελετᾷ, τά γαπᾷ, τά συμπνοεῖ, και τά κάμνει δικά του. Και κάμνοντάς τα δικά του, προχωρεῖ κι ὅλο προχωρεῖ κατὰ τήν ἀλήθεια, κατὰ τό τέλειο.

Ὁ πολιτισμός εἶναι ἐκεῖ, ἐπειδὴ ἐκεῖ εἶναι κάθε στοιχείου του ή πηγή. Ὅταν διαβάζουμε ἱστορία, και περνοῦμε ἀπό μεγάλων πολιτισμῶν ἐποχές, ἀπό χρυσούς αἰῶνες, τί βλέπουμε; Ἀστέρια πού λάμπουν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, κομήτες, ἡλίους, ἀστερισμούς, γαλαξίες. Ἄλλος μέ τό σμίλι, μέ τό κοντύλι ἄλλος, τρίτος μέ τή χόρδα, τέταρτος μέ διαβήτη ή μέ κανόνα, μελετοῦνε, παρατηροῦν, ἀναλύουνε, σχεδιάζουν, κ' ἐπειτα στήνουνε μνημεῖα τέχνης, χτίζουνε στάτελειωτο τό χτίριο τῆς ἐπιστήμης. Τούς βλέπουμε ὅλους αὐτούς τούς λαμπροῦς ἐργάτες στήν ἱστορία, και φανταζόμαστε πῶς μέσα στόν ἀκούμητο, τόν ἀκούραστο, τόν παντοκίνητο τόν κόσμο πού λάμπει ὁ χρυσός ἐκείνος αἰῶνας, ὁ καθένας ἐργάζεται, παράγει, και μέ δικό του φῶς φέγγει. Ἀέθος τῆς φαντασίας. Ἄν εἶτανε δυνατό νά ξαναζήσουμε στήν ἐποχή ἐνός Ντάντε, ἐνός Φειδία, ή Πυθαγόρα, ή Νεύτωνα, θά τούς βρίσκουμε τρυπωμένους ὅλους στά βάθια τῆς ἀμίλητης μοναξιάς. ἡλίους πού φωτίζουνε ἀπό τά μακριά. Και τό περίεργο, ἐμεῖς οἱ σημερινοί πού ἀπ' ἀκούμα μακρινότερα τούς θεωροῦμε, καθαρώτερα τούς νοιώθουμε ἀπό τούς σύγχρονούς τους, πού και σιμά τους ἀντύχαινε νά περνοῦν, και καταπάνω τους ἀν σκουντουφλοῦσαν, πάλι δέν ἐνοιωθάν πάντα τήν ὕπαρξή τους.

Ὅλα, ὅλα τῆς τέχνης και τῆς ἐπιστήμης τᾶ

λουλούδα σέ μοναξιάς φυτρώνουν, και σά βιολέτες μωσκοβολοῦν. Περνοῦν οἱ διαβάτες ἀπ' ἔξω, κ' αἰσθάνονται τήν εὐωδία, και τήν εὐφραίνονται. Ἐκεῖ ὅμως πού πατοῦν και ξαναπατοῦν οἱ διαβάτες, λουλούδι ἐκεῖ δέ φυτρώνει.

Ὁ κόσμος τῇ μοναξιά τῇ μισεῖ, τῇ φοβάται, τήν καταριέται, γιατί ὁ κόσμος τόν καιρό του νά χάνη δέν ἀρέσκειται σέ βαθεῖς στοχασμούς. Ἀνθρωπος πού φοβάται τῇ μοναξιά, εἶναι ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, και στήν ἱερή τῇ φάλαγγα τῶν ἐργατῶν τοῦ πολιτισμοῦ νά καταταχτῇ δέν μπορεί. Μένει μέσα στόν κόσμο, και τό πολὺ χορεύει μέ τό σκοπὸ τῆς μαγικῆς φλογέρας πού βγαίνει ἀπό τό δεντροσκέπαστο ἄλσος τῆς μοναξιάς.

Δός μου ἄνθρώπους πού ἀγαποῦνε μοναξιά, νά τούς λατρέψω, νά τούς στήσω μνημεῖα, ἡρώους νά τούς ἀνομήσω, ἡρώους τῆς τέχνης και τῆς ἀλήθειας.

Μελαγχολοῦν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου στή μοναξιά, ἐκεῖ πού ἔπρεπε ὁ καθένας νά χαίρεται και νά τραγουδᾷ ἀπὸ τῇ χαρᾷ του. πού ψευτιά κι ἀπάτη δέν ἔχει, καιροῦ σπατάλη δέν ἔχει, μόνο φέγγουν ὅλα τῆς ζωῆς τᾶ στοιχεῖα ὀλόγυρα κι ὀλόχαρτα, ὡς κ' οἱ οὐρανοὶ φαίνονται σέ ξάστερη νύχτα σά ν' ἀνοίγουν και νά δείχνουν τό Μεγαλοδύναμο Πλάστη τους.

Μελαγχολοῦν και μαραινούνται, και κάθε ζωῆς σημάδι το χάνουν, ἐκεῖ πού ἔπρεπε νά κολυμπῶνε μέσ τῇ ζωῇ. Τούς παίρνει ὅμως ἀπὸ τά βάθη τῆς μοναξιάς, τούς ἀποθέτεις σέ μαλακὸ καναπέ σαλονιοῦ, ἀνάβεις δεκάδες φῶτα ὀλόγυρά τους, προσκαλεῖς μερικούς ἄλλους ὀρνεόθυμους πλάγι τους, και ξυπνοῦν ἀμέσως, και ψαλιδίζ' ή γλώσσα τους, και τρέμουν τὰ νεῦρα τους, και τούς μεθάει ὁ ἐρεθισμός, και σκοτώνεται ὁ ἀνωφελῆτος ὁ καιρός τους.

ΔΡΑΓΓΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ.

ΤΑ ΘΑΓΜΑΣΙΑ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΑ ΕΝΟΣ ΜΑΓΟΥ

Σήμερον, πρὸ τῶν προθύρων τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, ὑπάρχουσιν ἑκατοντάδες χιλιάδων ἀνθρώπων, ὅχι ἀμορφῶτων, οἵτινες περὶ οὐδενὸς ἀμφιβάλλουσι και πιστεύουσι εἰς τὰ μᾶλλον ἀπίθανα πράγματα. Αἱ ἀπόκρυφοι ἐπιστήμαι, ή μαίρη μαγεία, ἴσως οὐδέποτε ἄλλοτε διέλκμψαν μετὰ τοσαύτης ἐπιστημότητος μεθ' ὅσης ἐπὶ τῶν ἐσχάτων αὐτῶν ἡμερῶν μας. Οἱ θιασῶται τοῦ υπερφυσικοῦ, ἀπέναντι τῶν θεωρημάτων ἀνακαλύψεων τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης, ἀποθρασύνονται και αὐτοὶ περιστότερον. Καὶ εἶναι πραγματικῶς μοναδική ή σύγχυσις αὐτῇ τῶν νέων ἰδεῶν ἐπὶ τῶν ἀποκρύφων ἐπιστημῶν, και ή δίνη και σύγκρουσις πνευμάτων ὅχι σπανίως διακεκριμένων και ἐξέχων μάλιστα. Ἀλλὰ πάντοτε τὰ οἰκτρὰ θύματα τῆς υπερδιεγέρσεως τῆς νοητικῆς και τῆς αὐθυποβολῆς εἶναι συχνότερα.